

**Obraćanje zamenice generalnog sekretara Saveta za regionalnu saradnju,
Jelice Minić**

Samit100 biznis lidera jugoistočne Evrope

-Dogovor za novo doba-

Arandelovac, 7. oktobar 2011. godine

Vaše Ekselencije,

Dame i gospodo,

Izuzetno mi je zadovoljstvo što imam priliku da predstavljam Savet za regionalnu saradnju na ovom značajnom skupu. Posebno zahvaljujem organizatoru na prilici da u završnom panelu iznesem jedno vidjenje iz regionalne perspektive o budućnosti vaše inicijative.

- Pre svega, želim da izrazim punu podršku jedne obuhvatne regionalne strukture koju predstavljam, kao i lično zadovoljstvo organizacijom Samita i odabranim temama koje su ovde razmatrane ova dva dana. Naravno, biznis ne trpi granice niti čeka zaključke konferencija da bi delovao – to je očigledno i iz statistika trgovine i ulaganja u celoj regiji. Međutim, važno je istaći značaj našeg regionalnog tržišta i poslati važne poruke, kao što ćemo mi, nadam se, učiniti danas. Naravno, još važnije će biti ukoliko ovakav skup rezultira i konkretnim oblicima privredne saradnje. Obzirom da ovde vidim privredne lidere regiona, sigurna sam rezultati neće izostati.
- Infrastruktura, energetika i regionalno povezivanje u cilju povećane konkurentnosti, teme kojima smo se bavili na ovom skupu, pogađaju u srž problema. Veći dio regiona ima najnerazvijeniju putnu infrastrukturu u Evropi, a željeznička je umnogome gora nego pre dvadeset godina. Svi aerodromi u regionu zajedno imaju pet puta manji promet putnika nego Bečki aerodrom. Problemi s energetikom i energetsom agendom su poznati i ne bih ih ponavljala. Iako su temelji zajedničkog tržišta postavljeni CEFTA 2006 sporazumom, aktivnosti na daljnjoj integraciji tržišta nailaze na velika ograničenja, bilo zbog nedostatka političke volje ili zbog objektivnih okolnosti.
- Razvoj infrastrukture - a ovde ubrajam i energiju i energetska politiku – i regionalno povezivanje privrede u cilju povećane konkurentnosti su povezani procesi. I za jedan i za

drugi proces nam treba adekvatna prioritizacija, bez prevelikog uplitanja politike, i obezbeđeno finansiranje. Naravno, za oba procesa, uz dobru volju privrednih aktera, koja svakako ne izostaje, trebaće i dosta političke volje i političkog kapitala.

- Cilj ovog panela je da se daju smernice za dalji razvoj i budućnost ove inicijative koja okuplja regionalne poslovne lidere. U tom kontekstu ću pokušati da vam prenesem neke najvažnije informacije o ključnim aktivnostima u kojima Savet za regionalnu saradnju učestvuje, a koje bi nam mogle pomoći u osmišljavanju daljnjeg djelovanju u ovakvom regionalnom forumu. Kao prvo, želela bih da istaknem da će se 24. novembra, u Parizu, sastati Ministri privrede zemalja jugoistočne Evrope, u formatu **Investicionog kompakta OECD-a**, kako bi preuzeli obaveze koje će uključivati podršku razvoju regionalnih vrednosnih lanaca, povećana ulaganja u obrazovanje i razvoj, kao i utvrđivanje regionalnih ciljeva dugoročnog razvoja, u skladu sa prioritetima strategije Evropa 2020.

Određeni koraci se već preduzimaju kako bi se pomoglo u sprovođenju ovih zaključaka. Investicioni komitet jugoistočne Evrope, koga sačinjavaju predstavnici ministarstava ekonomije svih zemalja regiona, a koji će od januara naredne godine delovati pod okriljem Saveta za regionalnu saradnju, u narednih godinu dana utvrdiće regionalne prioritete, postaviti ciljeve i raditi na praćenju njihovog izvršenja. Pozivam vas da se uključite u ovaj proces, jer će nam glas privatnog sektora biti od neprocenjive važnosti. Mi već saradujemo sa nizom organizacija koje predstavljaju interese privatnog sektora, poput privrednih komora Balkana, BAC-a i drugih, no ovaj proces svakako ne bi trebalo da se odvija bez vašeg punog učešća.

- U saradnji sa Sekretarijatom **CEFTA-e**, radi se na otklanjanju prepreka trgovini u regionu. Otvaraju se nova poglavlja u liberalizaciji poslovanja u regiji, poput liberalizacije usluga, javnih nabavki i slobodnijeg protoka radne snage.

Takođe, do kraja naredne godine trebalo bi identifikovati prioritetne sektore i industrijske grane koji bi služili kao pilot sektori za čvršće povezivanje u regionalne vrednosne lance, kroz dodatno olakšan promet roba, usluga i kapitala unutar njih.

- Naravno, naše napore, kao i napore Vlada u regionu, podržavaju i naši međunarodni partneri. To je svakako bitno u domenima gde postoji značajan raskorak između potreba i raspoloživih resursa, kao što je to razvoj infrastrukture. Bez šireg međunarodnog angažmana u ovom području teško možemo ostvariti značajnije rezultate.
- Ovdje bih pomenula **Western Balkan Investment Framework** (Investicioni okvir za Zapadni Balkan), inicijativu evropskih finansijskih institucija i Evropske komisije u domenu razvoja infrastrukture i privatnog sektora. Inicijativa koja je počela kao instrument za koordinaciju grantova i zajmova zemljama Zapadnog Balkana prerasta u primarni kanal za finansiranje infrastrukture u regionu. U manje od dve godine postojanja, odobreno je za finansiranje preko 90 projekata, sa ukupnim odobrenim grantovima od oko 160 miliona EUR. Ukupni investicioni potencijal odobrenih projekata iznosi preko 6 milijardi EUR.

Jedan od instrumenata WBIF-a koji je trenutno u fazi razvoja, a koji bi trebalo da bude aktuelan naredne godine je i **Platforma za razvoj MSP**, koja predviđa osnivanje tri nova regionalna fonda – Venture Capital Fund, Private Equity Fund i Kreditno-garantna shema - sa inicijalnom predviđenom kapitalizacijom od oko 130 miliona EUR. Naravno, uz očekivano učešće privatnog sektora u ovom instrumentu i finansijski efekti će biti znatno veći.

Postoji i **niz drugih inicijativa u oblasti infrastrukture i razvoja privatnog sektora** u koje smo uključeni, no zbog ograničenog vremena ne mogu ih sve spomenuti. Naime, RCC blisko saradjuje sa preko 40 regionalnih inicijativa i mreža, a sa nekima od njih ima zajedničke projekte. Navešću samo dva primera projekata koje je kreirao Savet za regionalnu saradnju:

- **Inicijativa za održivi energetska razvoj**, koji se realizuje u saradnji sa Centralnoevropskom inicijativom i ima sledeće ciljeve: promovisanje izgradnje malih održivih proizvođača energije; doprinos unapređenju odgovarajućeg pravnog i institucionalnog okvira; i podsticanje razmene iskustava i regionalne saradnje u ovom domenu. Inače, Savet za regionalnu saradnju promovise koncept integrisanog razvoja infrastrukture koji podrazumeva: **multi-sektorsku integraciju u domenu infrastrukture** (energetska, transportna i infrastrukture u oblasti zaštite životne sredine); **integraciju različitih nivoa planiranja i realizacije** (supranacionalni, nacionalni, regionalni, lokalni) i **uključivanje svih zainteresovanih aktera** (vladinih tela, industrije, razvojno-istraživačkih ustanova, biznisa, lokalnih vlasti, civilnog sektora, medija) koji predstavljaju različite interese a zajedno mogu na osnovu konsensusa ostvariti uravnotežen razvoj.
 - **Žensko preduzetništvo – pokretač otvaranja novih radnih mesta u jugoistočnoj Evropi**, koji se realizuje zajedno sa Centrom za preduzetničku obuku u jugoistočnoj Evropi (SEECEL) i RCC Radnom grupom za rodna pitanja (RCC Gender Task Force). Svaki od ova dva projekta okuplja zainteresovane partnere iz po devet zemalja učesnica.
- Konačno, iako nismo došli ovde da bi se bavili politikom, teško je ne osvrnuti se na trenutnu situaciju, jer ona na kraju kreira i klimu za biznis i investicije. Dešavanja na severu Kosova, činjenica da BiH skoro godinu dana nema državnu vladu, nedavni neredi u Albaniji i prošlonedeljna previranja u Bugarskoj – sve su to činjenice koje ne doprinose unapređenju imidža regiona u Evropi i svetu. S druge strane, uz trenutnu krizu eura, probleme sa javnim dugom i neizvestan ekonomski rast agenda za proširenje Evropske unije gubi na značaju u očima njenih članica. I u tom kontekstu, želim da u ime Saveta za regionalnu saradnju pozdravim organizovanje ovog skupa, kao pokušaj da se razmotre sve opcije koje su nama iz regiona raspoložive za osiguranje dugoročnog rasta.
 - Na kraju, znam da neću nikoga iznenaditi ako kažem da smo najveću podršku za jačanje regionalne saradnje dobijali uvek iz privrednih krugova. Kao što se moglo čuti i iz prethodne diskusije, svaka od naših nacionalnih privreda je u mnogim segmentima premala da bi mogla uspešno nastupati prema većim tržištima. Međutim, privrednici su među prvima uočili postojanje brojnih sinergija, bilo nasleđenih iz prethodnog sistema, ili

izgrađenih u protekle dve decenije, koje mogu pomoći zajedničkim nastupima na trećim tržištima, ili lakšoj integraciji u veće, Evropske ili globalne vrednosne lance. Naravno, privrede naših zemalja će i dalje biti konkurenti u mnogim segmentima tržišne utakmice, obzirom na njihovu strukturu i položaj. No, takođe je očigledno da ne koristimo dovoljno sinergije i komplementarnosti koje postoje u regionu. Mislim da je vreme da počnemo graditi konkurentnost regiona na komplementarnosti i sinergiji naših potencijala, na dobrobit i vaših akcionara i svih naših građana.

Hvala na pažnji

Program događaja dostupan je na sledećem linku:

<http://samit100.org/samit100/program.html>.